

SEPTEMBER 2018

BARNETS TARV, NÅR FAMILIEN FÅR AFSLAG PÅ ASYL

En gennemgang af domme fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol viser, at et barn som udgangspunkt kan sendes tilbage til sit hjemland, selvom det har opholdt sig længe i et andet land. Men barnets tarv, barnets tilknytning til opholds- og hjemlandet, dets muligheder for familieliv og myndighedernes håndtering af sagen kan i helt særlige tilfælde betyde, at barnet alligevel har ret til at blive i opholdslandet.

ULOVLIGT OPHOLD

Asylansøgere, som har fået afslag på opholdstilladelse, skal rejse ud af Danmark. Nogle gange kan udrejsen dog ikke gennemføres, fx fordi forældrene ikke samarbejder, og hjemlandet ikke vil tage imod tvangsudsendte borgere. Udrejser afviste asylansøgere ikke, opholder de sig ulovligt i Danmark. Afviste asylansøgere skal bo på et udrejsecenter som fx Udrejsecenter Sjælsmark og melde sig hos politiet tre gange om ugen. Det gælder også børnefamilier.

I nogle tilfælde ender afviste asylbørn med at opholde sig i Danmark i mange år, hvor de går i skole, taler dansk og har danske venner. De lever samtidig i uvished, fordi de ikke ved, om eller hvornår de skal forlade landet.

BARNETS TARV KAN GIVE RET TIL ASYL

Hensynet til barnets tarv og dets ret til privat- og familieliv tilsiger generelt, at Danmark handler i barnets interesse og undlader at gribe unødvendigt ind i barnets etablerede liv. Danmark kan således vælge at give afviste

AFVISTE ASYLBØRN I DANMARK

Ifølge Rigspolitiet var 50 ud af 70 børn på Udrejsecenter Sjælsmark i januar 2018 i en "fastlåst" udsendelsessituation, hvor det ikke er muligt for Danmark at tvangsudsende dem til deres hjemland.

I november 2017 havde 16 børn på Sjælsmark opholdt sig i Danmark i over tre år, heriblandt fem børn i over syv år og ét barn i over 11 år.

børn og forældre en opholdstilladelse. I visse situationer kan Danmark også være forpligtet til at give opholdstilladelse af hensyn til barnets tarv og familiens enhed, selvom forældrene fx ikke samarbejder eller kan tvangsudsendes. Det er sket, at de danske myndigheder har udstedt opholdstilladelse i denne type sager på grund af blandt andet manglende forældreevne, børnenes tilknytning til Danmark og psykiske lidelser.

DOMSTOLENS PRAKSIS

En gennemgang af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols domme viser, at Domstolen generelt er tilbageholdende med at pålægge staterne at give opholdstilladelser til afviste asylbørn. Domstolen har ikke afsagt domme om, at udlændinge generelt får ret til opholdstilladelse efter et vist antal års ophold i landet. Om de har ret til en opholdstilladelse, vil således altid bero på en konkret vurdering i den enkelte sag.

Det afgørende for sagernes udfald er navnlig:

1. Barnets tarv
2. Barnets mulighed for familieliv
3. Barnets tilknytning til opholdsstaten og hjemlandet
4. Myndighedernes reaktion på barnets ulovlige ophold
5. Hensynet til statens immigrationskontrol

1. BARNETS TARV

Domstolen har fastslået, at barnets interesser er af afgørende betydning, hvilket er i tråd med FN's Børnekonventions artikel 3. Barnets tarv og interesser bør derfor være et væsentligt opmærksomhedspunkt for danske myndigheder i sager om afviste asylbørn. Hensynet til barnet er dog ikke nødvendigvis altafgørende og vil ikke altid være udslagsgivende. Danmark kan dog til enhver tid vælge at tage mere hensyn til barnets tarv og interesser i sager om afviste asylbørn, end Domstolens afgørelser kræver.

2. MULIGHED FOR FAMILIELIV

Hvis barnet har familie med lovligt ophold i opholdslandet, er det vigtigt, at barnet fortsat vil kunne have kontakt med familiemedlemmerne fx ved besøg i hjemlandet. Jo sværere det vil være for barnet at udøve sit familieliv efter en udsendelse, jo mere taler det for, at barnet skal have en opholdstilladelse.

3. TILKNYTNING

Det har betydning for sagen, om barnet har den tætteste personlige, sociale, kulturelle, familiemæssige og sproglig tilknytning til hjemlandet eller opholdslandet.

4. MYNDIGHEDERNES REAKTION

Hvis myndighederne har været længe om at reagere på et barns ulovlige ophold, taler det for, at barnet skal have opholdstilladelse.

5. IMMIGRATIONSKONTROL

De øvrige kriterier skal vejes op imod hensynets til statens ret til at afgøre, hvilke udlændinge der skal have ophold i landet.

PROCESSUELLE KRAV

Danske myndigheder skal naturligvis altid overholde forvaltningslovens regler om bl.a. partshøring og begrundelse for afslag. Menneskerettighedsdomstolen fremhæver derudover, at barnet skal inddrages, og at afvejningen af barnets tarv fremgår tydeligt i afgørelserne.